

**SECȚIA DE ȘTIINȚE
SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTE ȘI ARTE
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**SECTION OF SOCIALS,
ECONOMICS,
HUMANITIES SCIENCES
AND ARTS OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA**

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE
SOCIALE, ECONOMICE, UMANISTE ȘI ARTE A AȘM
asupra raportului științific al Programului de Stat 20.80009.0807.16,
Elaborarea instrumentelor economice noi de evaluare și stimulare a competitivității
agriculturii Republicii Moldova pentru anii 2020-2023
IV. Provocări societale, Institutul Național de Cercetări Economice
Director de proiect: mem. cor., dr. hab. Stratan Alexandru**

**Perfectat în baza audierii raportului științific anual al implementării proiectelor din
domeniile cercetării și inovării la Ședința comună a AȘM și a Consiliului științific al
Institutului Național de Cercetări Economice din 10 decembrie 2021**

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2021, 20.80009.0807.16, Elaborarea instrumentelor economice noi de evaluare și stimulare a competitivității agriculturii Republicii Moldova pentru anii 2020-2023, mem. cor., dr. hab. Stratan Alexandru, IV. Provocări societale, Institutul Național de Cercetări Economice.

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Excelent**” (punctaj 49,2).

Calificative pe criterii:

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – „Excelent”.

Pentru anul 2021, au fost propuse spre realizare următoarele obiective:
analiza indicatorilor de sprijin pentru sectorul agrar al Republicii Moldova; elaborarea tarifelor de costuri pentru anul 2021 privind serviciile (produsele) pentru fitotehnie și zootehnie; elaborarea normativelor veniturilor nete pentru zonele Nord, Centru și Sud, obținute în cadrul gospodăriilor țărănești și gospodăriilor casnice auxiliare; elaborarea a 5 proiecte investiționale de tip model pentru sub-ramurile selectate ale agriculturii; validarea rezultatelor obținute. Conform rezultatelor obținute de echipa de cercetare, obiectivele setate au fost realizate, fapt confirmat prin corespunderea acțiunilor planificate cu cele realizate și prezentarea rezultatelor obținute pentru fiecare obiectiv enunțat separat. Rezultatele proiectului sunt diverse și vizează mai multe aspecte ce țin de sporirea competitivității sectorului: tarife de costuri pentru sectorul agrar elaborate în număr de 4893, 18 normative ale veniturilor nete, 5 proiecte investiționale de tip model pentru

culturi cu valoare adăugată și un studiu dedicat analizei suportului prin subvenționare și alți indicatori pentru agricultura Republicii Moldova.

2. Diseminarea rezultatelor obținute – „Foarte bine”.

Drept urmare, rezultatele obținute au fost diseminate prin intermediul a 21 publicații științifice, dintre care 6 ghiduri elaborate, 1 articol în revistă internațională, 10 publicații în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare), 4 articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova). Drept urmare, se observă o focusare a diseminării rezultatelor științifice pe plan internațional (10 publicații în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)), dar și pe plan național, în special prin intermediul ghidurilor elaborate. Sunt prezentate 9 publicații de popularizare a științei la tema proiectului pe resurse web. Manifestările științifice preconizate au fost realizate (2 la număr).

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare – „Excelent”.

Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute este semnificativă, reieșind din faptul că rezultatele obținute servesc drept măsură de sprijin pentru autoritățile publice centrale (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare), urmăresc soluționarea problemelor manageriale, reprezintă un suport științific pentru producători și asociații de producători, fapt confirmat prin intermediul a 3 scrisori și certificate de implementare anexate la proiect: Scrisoarea din partea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a Republicii Moldova, ce confirmă preluarea și utilizarea tarifelor de costuri și normativelor veniturilor nete ale gospodăriilor țărănești (de fermier) și gospodăriilor casnice auxiliare; Certificatul de implementare semnat de Președintele raionului Hâncești și; Certificatul de Implementare din partea Federației Agricultorilor din Moldova (FARM) unde este menționat că rezultatele elaborate de echipa de cercetare a proiectului care se regăsesc în acces deschis sunt distribuite celor peste 5000 fermieri, membri ai Federației.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat – „Satisfăcător”.

La sfârșitul anului 2021 nu a fost antrenat nici un tânăr în echipa de proiect, ca urmare a depășirii vârstei de 35 de ani a membrilor echipei existenți. În același timp, chiar dacă nu a fost susținută nici o teză de doctor, în cadrul echipei sunt 4 doctoranzi, care ar putea pe viitor să întărească echipa prin tezele susținute.

5. Colaborarea națională/internațională în cadrul proiectului – „Excelent”.

Colaborarea la nivel internațional este foarte intensă și la un nivel destul de ridicat. Este plauzibilă colaborarea cu FAO și alte 2 organizații internaționale - IFCN Dairy Research Network și European Rural Development Network (ERDN). În același timp, se observă și colaborare cu unele instituții de cercetare cu profil similar din România și Serbia, prin aspectul de co-organizare a conferințelor internaționale. Pe plan național este, de asemenea, remarcată o bună cooperare cu autoritățile centrale, asociații de producători și mediul academic,

6. Concluzii, recomandări

Pe parcursul anului 2021 au fost atinse scopurile propuse, rezultatele științifice fiind de o valoare înaltă, fapt recunoscut prin scrisorile de susținere din partea autorităților centrale, locale și

a asociațiilor de producători. Succese au fost atinse și la capitolul colaborare națională și internațională.

În același timp, este important de menționat că echipa de proiect se confruntă cu o criză a tinerilor cercetători, la sfârșitul etapei ponderea acestora fiind de zero. Drept urmare, se propune pentru următoarea etapă să fie căutată posibilitatea de a încadra mai mulți tineri cercetători.

**Conducător al
Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte
mem. cor.**

Victor Moraru

**Secretar Științific al Secției
dr.**

Natalia Procop